Капітан Василь Ус був п’яний. І п’яний він був не по-офіцерськи, а по-солдатськи, по-парубоцькому, вельми

і тяжко п’яний.

Проте він мав залізне серце і навіть не хитався йдучи, така в ньому була сила і такі були дужі ноги. "Хміль вдарив йому в голову і в душу. І душа його співала і радувалась, забувши про офіцерські погони на плечах, про сталінградські, київські, варшавські, берлінські ордени і медалі на грудях. В душі капітана Василя Уса була всесвітня весна.

Він вступав з військом в Мукден. Близенький світ! Його зустрічали тисячі ощасливлених китайських людей.

— Шанго, капітана, шанго! Хоросо! Ленін, хоросо! Грала нечувана, якась розхристана весела й хвилююча музика. Якийсь величезний карнавал рухавсь по вулиці в дивовижних масках і дорогих пишних вбраннях.

І він сам не помітив, як одірвавсь од товариства й пішов з карнавалом, щось промовляючи до китайців дружнє й люб’язне і кидаючись їх обнімати й цілувати. І вони обнімали й пригортали його. Вони наділи йому на лице веселу косооку маску і якусь корону. Потім вони підхопили його на плечі і понесли, як бога, разом з своїми кумедними ідолами. Йому стало ще веселіше. Се було страх як весело. Він побачив під собою неначе всю земну кулю, щасливу і вдоволену, яку він звільняв од зла, пройшовши тисячі кілометрів, проливаючи кров і піт нещадно во ім’я братства.

Аж ось він угледів китайських рикш, що бігли, мов коні, запряжені в красиві каламажки.

— Ах, яка красота! Як ловко бігаютьі Ей, давай! Капітан Василь Ус стрибнув додолу і кинувсь до

рикші.

— Давай!

Багатий пасажир миттю шмигнув у натовп, а рикша, побачивши замість багатія руського офіцера, кинувсь бігти од хвилювання, радості, конячого натхнення так прудко, так пристрасно, гордо і красиво, як ще зроду не бігав, відколи й запрігся. Капітан Василь зареготав од щастя на легких ресорах і почав голосно поганяти рикшу веселим пронизлуватим свистом і зойком, вигукуючи направо й наліво до всіх китайців привітні слова:

— Ох, і летить здорово! Давай, давай! Смерть японським самураям! Ех, пішла!.. Ану, невже я так не побіжу? Прудше побіжу, побий мене бог!

І забажалось Василю самому спробувати китайської гри.

— Стой! Стой! Рикша! Сідай! Сідай, кажу тобі. Хакаєш! Ми ще побачим, чия прудша! — крикнув Василик і, посадивши майже непритомного рикшу в колясочку, вхопив голоблі і як вітер подався по Мукдену.— Іі-га-га-га-га! Він був щасливий. Йому здавалося, що він біг рівно і прудше за всіх на світі. Бойові ордени, зароблені в лютих боях, бряжчали на його грудях, вилискуючи на сонці. І під оцей веселий брязкіт промайнуло, пронеслося птицею в голові недавно, так ще зовсім недавно минуле дитинство, коли він, пасучи телят, грав у коні, бігав наввипередки, осідлавши лозину і загнуздавшись цуркою.

Капітана Василя Уса затримав комендантський патруль і посадив на гауптвахту. Потім його судили за порушення дисципліни і за зневагу честі офіцера і гідності.

Його понизили в чині. В той же самий день і час, коли його присуджали ще й до дисциплінарного батальйону, китайці, обсудивши в себе оце безприкладне, немислиме, відколи світ стоїть, чудо на вулиці як щасливий знак благодаті великого Батисатви Будди, возвели Василя Уса в ранг святих і поставили в своєму храмі престол його чистому, благому імені, що ознаменувало собою божественний Знак повороту судьби народу на Добро.

І стали йому молитися. Пройдуть віки. Смерть і забуття зітруть в далечині часу всі імена і ранги: і суддів, і владик великого міста, і їх дітей, і онуків, і правнуків, і праправнуків. Останеться капітан Василь Ус на престолі свого дитячого вчинку.